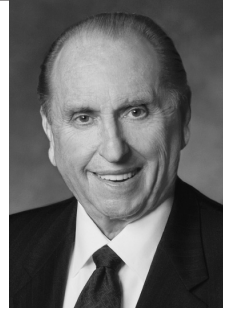

Na Mokambi
Thomas S. Monson

Bolingo na Ndako —

TOLI UTA NA PROFETA WA BISO

Bomoi Epambolami bwa Libota

“Wana esili biso komeka mingi mpe kowaya-wayaya mosika mpe komona lolenge kani makambo mingi na mokili mazali se koleka noki mpe ntango mosusu se likolo likolo, botondi na biso ekoli mpo na litomba ya kozala kati na eloko [moko] tokoki kotiela—ndako mpe libota mpe bosembo ya bamoko baye tolingaka. Tokoya koyeba nini elingi koloba kozala ya kokangama na mosala, na limemia, mpe bozwi. Toyekoli ete eloko moko te ekoki mpenza kozwa kokangama na mosala, na limemia, mpe na bozwi mopambolami ya bomoi ya libota.”¹

Kokabolaka Bolingo na Biso

“Pesa mwana wa yo longonia mpe yambi; kolobaka, ‘Nalingaka yo’ mbala mingi; kozongisaka ye matondi ma yo. Kotika soki moke te likambo ya kobongisa ekoma monene koleka moto osengeli kolinga. Banninga bakimaka, bana bakolaka, balingami balekaka. Ezali pete mpenza mpo na kokamata basusu lokola kaka soki bazali, kino mokolo wana ntango bakokende uta na bomoi na biso mpe totikali koyoka mbele ‘nini soki’ mpe ‘soki kaka.’ . . .

“Tika tosepela mingi mpenza na bomoi wana ezali

biso na yango, luka kozwa esengo na mobembo yango mpe tokabola bolingo na biso elongo na baninga mpe libota. Mokolo moko, moko moko kati na biso tokozanga mikolo mikoya nsima. Tika ete tozongisa te eye ezali motuya na mikolo mikoya nsima.”²

Kolakisaka Bolingo na Biso

“Bandeke mibali, tika tosalela basi na biso na bolongobani mpe limemia. Bazali baninga na biso seko mpo na mobembo. Bandeke basi, bokumisa babali ba bino. Bazali na mposa ya koyoka liloba ya malamumu. Bazali na mposa ya bimwemwe ya moninga ya bolingo. Bazali na mposa ya maloba ma esengo ya bolingo ya solo. . . .

“Na bino baye bozali baboti, nalobi, bolakisa bolingo na bana ba bino. Boyebi ete bolingaka bango, kasi luka koyeba malamumu ete bayebi yango mpe lokola. Bazali na motuya mingi mpenza. Tika ete bayeba. Belela Tata na biso wa Likolo mpo na kozwa lialisi wana ezali bino kokokisa mposa na bango mokolo na mokolo mpe wana ezali bino kobunda na mikakatano miye mizangi te koya elongo na kozala moboti. bozail na mposa ya mingi koleka se bwania na bino ntango bozali kobokola bango.”³

Maloba ma Bolingo bwa Basiso

"Na bino baboti, loba bolingo bwa bino epai ya bana ba bino. Bosambela mpo na bango ete bakoka kotelemela mabe ma mokili. Bosambela ete bakoka kokola na bondimi mpe na litatoli. Sambela ete bakoka kolanda bomoi ya kosala bolamu mpe ya kosalisa basusu.

"Bana, tika ete baboti ba bino bayeba ete bolingaka bango. Tika ete bayeba lolenge nini botuyaka nyonso basali mpe bazali kokoba kosala mpo na bino."⁴

Nini Ezali Ntina Monene Koleka Manso

"Eye ezali ntina monene koleka manso mbele etali ntango nyonso bato nzinga nzinga na basiso. Mbala mingi tokanisaka ete bango *basengeli* koyeba lolenge nini tolingaka bango mingi. Kasi esengeli tokanisaka soki moke te; tosengeli koyebisa bango. Ekomaki William Shakespeare, 'Balingaka te ezali bango baye balakisaka bolingo na bango te.' Tokotikala soki moke te kolelalela mpo na maloba malamumu tolobaki mpe bolingo tolakisaki. Nzokande, bileli na basiso bikoya soki makambo ya lolenge lona mazali kozanga na mikangano na basiso na baoyo bazali na ntina ya mingi koleka nyonso na basiso."⁵

Komemaka Lola Penepene Mingi Koleka

"Tika ete mabota na basiso mpe bipai tofandi etondisama na bolingo: bolingo ya basusu, bolingo ya nsango malamumu, bolingo ya moninga na basiso moto, mpe bolingo ya Mobikisi na basiso. Lokola mbano [ya oyo elobami], lola ekokoma mwa moke penepene koleka awa na mabele.

"Tika ete tokomisa bisika tofandi bandako ya kosambela epai wapi bato ba libota na basiso bakolinga kaka kozonga."⁶

Losambo mpo na Mabota

"Mbala nzike mwa moke penepene mingi koleka awa na mabela ezali o nse ya bobundisami na mokili mwa lelo, mpe biloko biye kala bitalelamaki lokola bule bisantolami, tosengi Yo, Tata wa basiso, kokokanisa basiso na mikakatano miye tozali kokutana na yango, ete totelema ngwi mpo na bosolo mpe mpo na bosembo. Tika ete bisika tofandi bizala bibombelo ya kimia, ya bolingo mpe ya bomoi ya molimo."⁷

MATANGI

1. "A Sanctuary from the World," *Worldwide Leadership Training Meeting*, Mokolo mwa 2, sanza ya Mibale 2008, 29.
2. "Joy in the Journey" (Brigham Young University Women's Conference, Mwa 2, sanza ya Mitano 2008), <http://ce.byu.edu/cw/womensconference/archive/transcripts.cfm>.
3. "Abundantly Blessed," *Liahona*, sanza ya Mitano 2008, 112.
4. "Until We Meet Again," *Liahona*, sanza ya Mitano 2009, 113.
5. "Finding Joy in the Journey," *Liahona*, sanza ya Zomi na moko 2008, 86.
6. "A Sanctuary from the World," 30–31.
7. Losambo ya bobulisi mpo na The Gila Valley Arizona Temple, Mwa 23, sanza ya Mitano 2010; na "The Gila Valley Arizona Temple: 'Wilt Thou Hallow This House,'" *Church News*, Mwa 29, sanza ya Mitano 2010, 5.

KOTEYA UTA NA ETINDA OYO

"Na mosala ya boyekoli mpo ya kokabola liteya na biteni, moteyi akolakisa motuna to likambo mpe akopesa bayekoli mwa ntango mokuse mpo na kopesa nini bakanisi ezali nzela to makanisi ya likambo yango" (*Teaching, No Greater Call* [1999], 160). Wana ezali bino kotanga lisolo oyo elongo na libota, senga bango batia matoi na toli to makanisi maye mazali kosimba mitema na bango. Bato ya libota bakoki nsima kokabola banzela ya kokolisa bolingo na bandako na bango. Tala lolenge nini okobianga libota ete batalela lisusu makanisi maye na likita ya mpokwa na liboa oyo ezali koya nsima.

BOLENGE

Mama Abikisaki Basiso

Na Patricia Auxier

Ntango nazalaki na mibu motoba, leki na ngai ya Nmwasi mpe ngai tozalaki kotala lisano ya ndembo ya basketi elongo na nkulutu na basiso ya mwasi. Tata wa ngai akendaki, mpe nsima tozwiki mokano ete tolingaki kokende ndako elongo na ye, boye tokimaki mbango nsima kolandaka ye na nse ya mvula. Ntango tokokaki kozwa ye te, tozongaki nsima na esika ya masano mpo ete tokende ndako elongo na mama wa basiso, kasi na ntango tokotaki na ndako ya masano bato banso basilaki kokende.

Namikundoli kofinana na mabaya ma ekuke, komekaka kolongwa na nse ya mvula, kosambelaka ete moto moko akoya. Nsima namikundoli koyokaka ekuke oyo ebimaki na motuka na basiso ya motane kokangamaka na makelele, mpe tokimaki mbangu epai na makelele yango. Nde eyaki moko ya makundoli na bilili ya makasi koleka oyo nakanga na

bongo na ngai: mama wa biso koyambaka biso na maboko ma ye "lokola mama soso asangisaka bana bana ba ye o nse ya mapapu ma ye. (3 Nefi 10:4). Mama wa ngai abikisaki biso, natikala ata mokolo moko te koyoka bokengei koleka lokola nayokaki na ntango wana.

Lokola nazali kokanisa nguya na ye likolo na ngai, nazali komona ete bomoi ya mama wa ngai elakisaki ngai nzela epai ya Mobikisi mpe alakiski ngai nini elingi koloba na "kotombolaka maboko maye masili makasi, mpe kolendisa mabolongo oyo mazali kotengatenga" (D&C 81:5). Azalaki kotia motena na ye na Yesu Klisto, oyo apesaki ye makasi "koleka maye ya ye moko" ("Seigneur, Je Te Suivrai," *Cantiques*, no. 141).

BANA

Kotongaka Libota moko ya Esengo

Mokambi Monson apesi makanisi ya banzela tokoki kotonga libota moko ya esengo. Luka kozwa na lisolo liye makambo maye yo mpe libota na yo bokoki kosala mpo na kosala libota moko ya esengo.

Ntango nyonso okomona likambo oyo bokoki kosala, koma yango. Luka ata nzela mitano oyo okoki kotonga libota moko ya esengo mpe yema elilingi ya ndako na libota na yo kati na yango.

©2011 na Intellectual Reserve, Inc. Lotomo nyonso na bakomi. Ebetami na Etazini ya Amerika. Bondimami na lokota ya Angele: 6/10. Bondimami ya bobongoli: 6/10. Bobongoli ya *First Presidency Message, August 2011*. Lingala. 09768 639

Lingomba ya Basi Basantu

Yekola liteya oyo, mpe na lolenge esengeli, kabola yango elongo na bandeko basi oyo ozali kotala. Salela mituna mpo na kosalisa yo kolendisa bandeko basi ba yo mpe kosala ete Lingomba ya Bamama Basungi ekoma eteni moko ya mosala kati na bomoi na yo.

Eliza R. Snow, mokambi monene ya mibale ya Lingomba ya Bamama Basungi, ateyaki ete: “Paulo, Apostolo o ntango ya kala alobaki na ntina ya basi basantu. Ezali mosala ya moko moko na biso mpo na kozala mwasi mosantu. Tosengeli kozala na bantina ya likolo, soki tozali basi basantu. Tosengeli koyoka ete tobiangemi kosala misala minene. Moko te alongolami uta na misala yango. Ezali na ndeko mwasi moko oyo azali kofanda se ye moko te, mpe etando na ye ya kokangama kasi akoki kosala mosala mingi mpo na botiami ya Bokonzi ya Nzambe likolo ya mabele.”¹

Bandeko basi, tozali biso moko te mpe etando na biso ekangami mpe te. Nakondimaka likabo ya kosala na Lingoma ya Bamama basungi, tozali kokoma eteni ya nini oyo Profeta Joseph Smith alimbolaki lokola lingomba “ya boponi, ya peto, mpe ya santu liye likabwana na mabe manso ma - mokili.” (PS leave the number two in after the last word).²

Lingomba liye esalisaka biso kolendisa bondimi na biso mpe kokola na molimo na kopesaka biso bokambi, mosala mpe mabaku ya koteya. Na mosala na biso

mokili moko ya sika mobakisami na bomoi na biso. Tozali kokola na molimo, mpe mayoki na biso ya kozala bato ya lisanga, bokitoli, mpe bolongobani bwa biso moko ekobakisama. Tozalaki kososola ete mokano mobimba ya mwango mwa nsango malamumu ezali kopesa libaku mpo na biso kokoma na ndelo esengeli ya makoki ma biso manso.

Lingomba ya Bamama Basungi ezali kosalisa biso kozwa mapamboli ma tempelo, kokumisa mayokani tosalaka, mpe komipesa mpo na ntina ya Siona. Lingomba ya Bamama Basungi esalisaka biso kokolisa bondimi na biso mpe bosembo na biso moko, kolendisa mabota, koluka mpe kosalisa baye bazali kokelela.

Mosala mwa Lingomba ya Bamama Basungi mpe ezali mosantu, mpe kosala mosala mosantu esalaka bosantu kati na biso.

Silvia H. Allred, mosungi ya yambo kati na bokambi monene ya Lingomba ya Bamama Basungi.

Uta na Makomi

Esode 19:5; Nzembo 24:3–4;
1 Batesaloniki 4:7; Tito 2:3–4;
Doctrine et Alliances 38:24; 46:33;
82:14; 87:8; Mose 7:18

Uta na Mambi ma kala ma Basiso

Wana ezalaki ye koloba na Basi ba Lingomba ya Bamama Basungi ya Nauvoo, Profeta Joseph Smith abetaki sete na bosantu, kolimbolaka ete lokola bandeko basi bakomaka peto mpe basantu, bakotika bilembo minene na mokili. Alimbolaki ete: “Bosawa, bolingo, bopeto—biye ezali biloko bisengeli kokumisa biso. . . . Lingomba oyo . . . esengeli kozwa nguuya ya kopesa mitindo na basi bakonzi na kati na bango. . . . Bakonzi mpe basi bakonzi ya mabele bakoya na Siona, mpe bakopesa ya bango limemia.” Bandeko basi ba Lingomba ya Bamama Basungi oyo bazali kotia mayokani na bango na misala bapesaka mitindo ya kozwa limemia ya bato ya lokumu te, kasi “soki akangami kaka na matomba na bino,” Joseph alakaki bandeko basi, “banzulu bakoki te komipekisa kozala basangani ba bino.”³

Wana ezali bandeko basi kosala na mosala ya kosalela mpe kobikisa basusu, bango bazalaki kokomza bato basantisami. Lucy Mack, mama ya Profeta, akaboli awa bolamu oyo Lingomba ya Bamama Basungi ekokaki kokokisa: “Tosengeli kolingana mpenza moko na mosusu, kotalana moko

mpe mosusu, kolendisa moko mpe mosusu mpe kozwa malako, ete tokoka banso kofanda esika moko na lola.”⁴

BANKOMA

1. Eliza R. Snow, “An Address,” *Woman’s Exponent*, Sept. 15, 1873, 62.
2. Joseph Smith, kati na *Mambi ma Kala ma Eklezia*, 4:570.
3. Joseph Smith, kati na *Mambi ma Kala ma*

Eklezia, 4:605, 606.

4. Lucy Mack Smith, na Lingomba ya Bamama Basungi, Minute Book sanza ya Misato 1842–sanza ya Misato 1844, boyingeli ya sanza ya Misato 24, 1842, Ebombelo Buku ya Mambi ma Kala ma Eklezia, 18–19.

Nini Ekoki Ngai Kosala?

1. Boni boni ezali ngai kosalisa bandeko basi oyo nabatelaka kolona mpe kokokisa “bantina ya likolo”?

2. Nini ezali ngai kosala mpo na kokomisa bomoi na ngai “ya boponi, ya bolamu, mpe ya santu”?

Mpo na kozwa bansango mingi, kende na site na biso [www .reliefsociety.lds.org](http://www.reliefsociety.lds.org) .